

ശ്രീഃ  
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ  
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാഭേശികായ നമഃ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ ഉദ്ധവഗീതാസു  
॥ തൃതീയോഽധ്യായഃ ॥

*This document has been prepared by*

*Sunder Kidāmbi*

*with the blessings of*

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാഭേശികൻ

*His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam*

ശ്രീഃ  
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ  
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

## ॥ തൃതീയോദ്യായഃ ॥

ശ്രീബ്രാഹ്മണ ഉവാച  
സുഖമൈന്ദ്രിയകം രാജൻ സ്വർഗേ നരക ഏവ ച |  
ദേഹിനാം യദ് യഥാ ദുഃഖം തസ്മാന്നേച്ഛേത തദ്ബുധഃ ||3.1 ||

ഗ്രാസം സുമൃഷ്ടം വിരസം മഹാന്തം സ്തോകമേവ വാ |  
യദൃച്ഛയൈവാപതിതം ഗ്രസേദാജഗരോക്രിയഃ ||3.2 ||

ശയീതാഹാനി ഭൂരിണി നിരാഹാരോന്മുപക്രമഃ |  
യദി നോപനമേദ് ഗ്രാസോ മഹാഹിരിവ ദിഷ്ടദുക് ||3.3 ||

ഓജഃസഹോബലയുതം ബിഭ്രദ് ദേഹമകർമകം |  
ശയാനോ വീതനിദ്രശ്ച നേഹേതേന്ദ്രിയവാനപി ||3.4 ||

മുനിഃ പ്രസന്നഗംഭീരോ ദുർവിഗാഹ്യോ ദുരത്യയഃ |  
അനന്തപാരോ ഹൃക്ഷോഭ്യഃ സ്തിമിതോദ ഇവാർണവഃ ||3.5 ||

സമൃദ്ധകാമോ ഹീനോ വാ നാരായണപരോ മുനിഃ |  
നോത്സർപേത ന ശുഷ്യേത സരിദ്ഭിരിവ സാഗരഃ ||3.6 ||

ദൃഷ്ട്വാ സ്ത്രിയം ദേവമായാം തദ്ഭാവൈരജിതേന്ദ്രിയഃ |  
പ്രലോഭിതഃ പതത്യന്ധേ തമസ്യഗൗ പതംഗവത് ||3.7 ||

യോഷിദ്ധിരൺയാദരണാംബരാദി -  
ദ്രവ്യേഷു മായാരചിതേഷു മൂഢഃ |  
പ്രലോഭിതാത്മാ ഹൃപഭോഗബുദ്ധ്യാ  
പതംഗവന്നശ്യതി നഷ്ടദൃഷ്ടിഃ ||3.8 ||

സ്തോകം സ്തോകം ഗ്രസേദ് ഗ്രാസം ദേഹോ വർത്തേത യാവതാ |  
ഗൃഹാനഹിംസന്നാതിഷ്ടേദ് വൃത്തിം മാധുകരീം മുനിഃ ||3.9 ||

അണുദ്യശ്ച മഹദ്ദ്യശ്ച ശാസ്ത്രേഭ്യഃ കുശലോ നരഃ |  
സർവതഃ സാരമാദദ് യാത്പുഷ്പേഭ്യ ഇവ ഷട്പദഃ ||3.10 ||

സായന്തനം ശ്വസ്തനം വാ ന സംഗൃഹ്ണീത ഭിക്ഷിതം |  
പാണിപാത്രോദരാമത്രോ മക്ഷികേവ ന സംഗ്രഹീ ||3.11 ||

സായന്തനം ശ്വസ്തനം വാ ന സംഗൃഹ്ണീത ഭിക്ഷുകഃ |  
മക്ഷികാ ഇവ സംഗൃഹ്ണൻ സഹ തേന വിനശ്യതി ||3.12 ||

പദാപി യുവതീം ഭിക്ഷുർന സ്വേശേദ് ദാരവിമപി |  
സ്വശൻ കരീവ ബധ്യേത കരിൺയാ അംഗസംഗതഃ ||3.13 ||

നാധിഗച്ഛേത് സ്ത്രീയം പ്രാജ്ഞഃ കർഹിച്ചിൻമൃത്യുമാത്മനഃ |  
ബലാധികൈഃ സ ഹന്യേത ഗജൈരന്യൈർഗജോ യഥാ ||3.14 ||

ന ദേയം നോപഭോഗ്യം ച ലുബ്ബേര്യദ് ദുഃഖസഞ്ചിതം |  
ഭുങ്ക്തേ തദപി തച്ചാന്യോ മധുഹേവാർഥവിൻമധു ||3.15 ||

സുദുഃഖോപാർജ്ജിതൈർവിത്തൈരാശാസാനാം ഗൃഹാശിഷഃ |  
മധുഹേവാഗ്രതോ ഭുങ്ക്തേ യതിർവൈ ഗൃഹമേധിനാം ||3.16 ||

ഗ്രാമ്യഗീതം ന ശൃണുയാദ് യതിർവനചരഃ ക്വചിത് |  
ശിക്ഷേത ഹരിണാദ് ബദ്ധാൻമൃഗയോർഗീതമോഹിതാത് ||3.17 ||

നൃത്യവാദിത്രഗീതാനി ജുഷൻ ഗ്രാമ്യാണി യോഷിതാം |  
ആസാം ക്രീഡനകോ വശ്യ ഋഷ്യശൃംഗോ മുഗീസുതഃ ||3.18 ||

ജിഹ്വയാതിപ്രമാമിൻയാ ജനോ രസവിമോഹിതഃ |  
മൃത്യുമൃച്ഛത്യസദ്ബുദ്ധിർമീനസ്തു ബധിശൈര്യഥാ ||3.19 ||

ഇന്ദ്രിയാണി ജയന്ത്യാശു നിരാഹാരാ മനീഷിണഃ |  
വർജ്ജയിത്വാ തു രസനം തന്നിരന്നസ്യ വർധതേ ||3.20 ||

താവഹ്വജിതേന്ദ്രിയോ ന സ്വാദ് വിജിതാൻയേന്ദ്രിയഃ പുമാൻ |  
ന ജയേദ് രസനം യാവഹ്വജിതം സർവം ജിതേ രസേ ||3.21 ||

പിംഗലാ നാമ വേശ്യാസ്ത്വീദ് വിദേഹനഗരേ പുരാ |  
തസ്യാ മേ ശിക്ഷിതം കിഞ്ചിന്നിബോധ നൃപനന്ദന ||3.22 ||

സാ സ്വൈരിൺയേകദാ കാന്തം സങ്കേത ഉപനേഷ്യതി |  
അഭൂത് കാലേ ബഹിർദ്വാരേ ബിഭ്രതീ രൂപമുത്തമം ||3.23 ||

മാർഗ ആഗച്ഛതോ വീക്ഷ്യ പുരുഷാൻ പുരുഷർഷഭ |  
താംഛരുൽകദാൻ വിത്തവതഃ കാന്താൻ മേന്വേർഥകാമുകാ ||3.24 ||

ആഗതേഷ്വപയാതേഷു സാ സങ്കേതോപജീവിനീ |  
അപ്യന്യോ വിത്തവാൻ കോഽപി മാമുപൈഷ്യതി ഭൂരിദഃ ||3.25 ||

ഏവം ദുരാശയാ ധ്വസ്തനിദ്രാ ദ്വാർയവലംബതീ |  
നിർഗച്ഛന്തീ പ്രവിശതീ നിശീമം സമപദ്യത ||3.26 ||

തസ്യാ വിത്താശയാ ശുഷ്യദ്യക്ത്രായാ ദീനചേതസഃ |  
നിർവേദഃ പരമോ ജ്ജ്ഞേത ചിന്താഹേതുഃ സുഖാവഹഃ ||3.27 ||

തസ്യാ നിർവിണ്ണചിത്തായാ ഗീതം ശൃണു യഥാ മമ |  
നിർവേദ ആശാപാശാനാം പുരുഷസ്യ യഥാ ഹ്യസിഃ ||3.28 ||

ന ഹ്യംഗാജാതനിർവേദോ ദേഹബന്ധം ജിഹാസതി |  
യഥാ വിജ്ഞാനരഹിതോ മനുജോ മമതാം നൃപ ||3.29 ||

ശ്രീപിംഗലോവാച

അഹോ മേ മോഹവിതതിം പശ്യതാവിജിതാത്മനഃ |  
യാ കാന്താദസതഃ കാമം കാമയേ യേന ബാലിശാ ||3.30 ||

സന്തം സമീപേ രമണം രതിപ്രദം  
വിത്തപ്രദം നിത്യമിമം വിഹായ |  
അകാമദം ദുഃഖഭയാധിശോക -  
മോഹപ്രദം തുച്ഛമഹം ഭജേജ്ഞാതാ ||3.31 ||

അഹോ മയാപ്തമാ പരിതാപിതോ വൃഥാ  
സാങ്കേത്യവൃത്തത്യാതിവിഗർഹ്യവാർത്തയാ |  
സ്രൈസ്തന്നാന്നരാദ് യാർഥത്യുഷോഽനുശോചാത്  
ക്രീതേന വിത്തം രതിമാത്മനേച്ഛതി ||3.32 ||

യദസ്ഥിഭിർനിർമിതവംശവംശ്യ  
സ്ഥൂണം ത്വചാ രോമനഖൈഃ പിനഡം |  
ക്ഷരന്നവദ്യാരമഗാരമേതദ്  
വിൺമൂത്രപൂർണം മദുപൈതി കാൻയാ ||3.33 ||

വിദേഹാനാം പുരേ ഹ്യസ്തിന്നഹമേകൈവ മൂഢധീഃ |  
യാൻയമിച്ഛന്ത്യസത്യസ്താദാത്മദാത് കാമമച്യുതാത് ||3.34 ||

സുഹൃത് പ്രേഷുതമോ നാമ ആത്മാ ചായം ശരീരിണാം |  
തം വിക്രീയാത്മനൈവാഹം രമേന്തേന യഥാ രമാ ||3.35 ||

കിയത് പ്രിയം തേ വ്യഭജൻ കാമാ യേ കാമദാ നരാഃ |  
ആദ്യന്തവന്തോ ഭാർയായാ ദേവാ വാ കാലവിദ്രുതാഃ ||3.36 ||

നൂനം മേ ഭഗവാൻ പ്രീതോ വിഷ്ണുഃ കേനാപി കർമണാ |  
നിർവേദോഽയം ദുരാശായാ യൻമേ ജാതഃ സുഖാവഹഃ ||3.37 ||

മൈവം സ്യുർമന്ദാഗ്യായാഃ ക്ലേശാ നിർവേദഹേതവഃ |  
യേനാനുബന്ധം നിർഹൃത്യ പുരുഷഃ ശമദ്യച്ഛതി ||3.38 ||

തേനോപകൃതമായ ശിരസാ ഗ്രാമ്യസംഗതാഃ |  
ത്യക്ത്വാ ദുരാശാഃ ശരണം വ്രജാമി തമധീശ്വരം ||3.39 ||

സന്തുഷ്ടാ ശ്രദ്ധ്യത്യേതദ് യഥാലാഭേന ജീവതി |  
വിഹരാദ്യമുനൈവാഹമാത്മനാ രമണേന വൈ ||3.40 ||

സംസാരകുപേ പതിതം വിഷയൈർമുഷിതേക്ഷണം |  
ഗ്രന്ഥം കാലാഹിനാസ്ത്ഥാനം കോന്യസ്രോതുമധീശ്വരഃ ||3.41 ||

ആത്മൈവ ഹ്യാത്മനോ ഗോപ്താ നിർവിദ്യേത യദാഖിലാത് |  
അപ്രമത്ത ഇദം പശ്യേദ് ഗ്രന്ഥം കാലാഹിനാ ജഗത് ||3.42 ||

ശ്രീബ്രാഹ്മണ ഉവാച  
ഏവം വ്യവസിതമതിർദുരാശാം കാന്തതർഷ്ജാം |  
ചരിത്തോപശമമാസ്ഥായ ശയ്യാമുപവിവേശ സാ ||3.43 ||

ആശാ ഹി പരമം ദുഃഖം നൈരാശ്യം പരമം സുഖം |  
യഥാ സംചരിദ്യ കാന്താശാം സുഖം സുഷ്യാപ പിംഗലാ ||3.44 ||

|| ഇതി ഉദ്ധവഗീതാസു തൃതീയോധ്യായഃ സമാപ്തഃ ||